

Список використаних джерел:

1. Данилова О. В., Манако В., Манако Д. Мультимедія власноруч: текст, графіка, анімація, відео. – К. : Вид. дім «Шкіл. Світ»: Вид. Л. Галіціна, 2006. 120 с.
2. Пехота О. М., Кіктенко А. З, Любарська О. М. та ін. Освітні технології : Навч.-метод. посібн. / За ред. О. М. Пехоти. К. : А.С.К., 2003. 255 с.

**ВИКОРИСТАННЯ ПРИЙОМІВ МНЕМОТЕХНІКИ
НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ**

Мартинюк В. В.
(Рівне, Україна)

Науковий керівник: *Демчук Василь Володимирович* – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри природничих наук з методиками навчання Рівненського державного гуманітарного університету

З кожним роком зростають вимоги до освітнього процесу, постійно удосконалюються навчальні програми, збільшуються обсяги інформації, яку потрібно вивчити. Це все, з одного боку, сприяє оптимізації освітнього процесу, а з іншого – негативно впливає на психічне та соматичне здоров'я школярів. Саме тому вчитель повинен підбирати інноваційні проекти, ідеї та напрямки роботи таким чином, щоб подавати матеріал доступно, так, щоб учні швидко запам'ятовували великий об'єм інформації і при цьому могли з легкістю її відтворити через певний час.

Останнім часом спостерігається зниження інтересу учнів до вивчення біології, їм складно розуміти, осмислювати та запам'ятовувати необхідний матеріал. Тому передові педагоги почали застосовувати мнемотехнічні прийоми, які сприяють розвитку пам'яті та творчої уяви.

Проблему використання прийомів мнемотехніки в освітньому процесі вивчали Чепурний Г. А., Ампілогова О. М., Калініченко М. М., Шмиголь І. В., Оржеховська В. М. та ін.

Мета даної роботи полягає у дослідженні використання прийомів мнемотехніки на уроках біології.

Мнемотехніка – це сукупність спеціальних методів та прийомів, які полегшують сприймання, осмислення нової інформації та збільшують обсяг пам'яті [6].

Мнемотехнічні прийоми зазвичай застосовують для того, щоб покращити засвоєння інформації, елементи якої не пов'язані встановленими логічними зв'язками. Така інформація є складною для запам'ятовування та подальшого її відтворення. Прийоми

мнемотехніки допомагають при запам'ятовуванні дат, послідовності цифр, великих обсягів текстової інформації, іншомовних слів, географічних назв, термінів, імен та прізвищ тощо. Мнемотехніка допомагає замінити абстрактну інформацію конкретними образами за допомогою асоціативних зв'язків. В результаті складна для запам'ятовування інформація, перетворюється в більш зрозумілу та легшу для сприйняття форму [4]. Застосування мнемотехніки покращує показники обсягу та точності запам'ятовування, а також розвитку інших процесів, таких як увага, уява, сприймання і т.д. Використання мнемотехнічних прийомів на уроках допомагає знизити тривожність та напруженість у стресових ситуаціях, формувати навички ефективного засвоєння інформації, дає змогу поліпшити розумові здібності особистості, оптимізувати її інтелектуальну діяльність, а також підвищити працездатність школярів в умовах сучасної освіти.

Під час навчання біології вчителі зіштовхуються з тим, що учням буває складно зрозуміти та запам'ятати матеріал, особливо, коли мова йде про біологічні терміни, складні поняття, дати, прізвища вчених та ін. Вчителі помічають, що після пояснення нової теми, яку спочатку всі зрозуміли, пізніше частина учнів нічого не пам'ятає, у них зникає інтерес та мотивація до вивчення біології. І перед педагогом постає завдання підібрати такі мнемонічні методи та прийоми, за допомогою яких учням буде простіше запам'ятовувати інформацію [1].

Серед типових проблем учнів під час обробки інформації на уроках біології можна виділити такі основні:

- осмислення інформації, яка логічно не пов'язана (терміни, історичні дати, географічні назви, імена та прізвища вчених тощо);
- інтерференція (явище поганого запам'ятовування нового матеріалу під впливом раніше завченої інформації);
- відсутність мотивації;
- нездатність зосередитися;
- нехтування етапами раціонального повторення та закріплення інформації;
- запам'ятовування нової інформації без попереднього розуміння (зубріння, механічне запам'ятовування);
- нестача часу [2].

Зазначені проблеми можна розв'язати завдяки формуванню відповідних навичок, творчому підходу та створенню ситуації успіху, що є найефективнішою мотивацією процесів навчання. Саме в цьому і допомагає мнемотехніка. Також правильно підібрані мнемотехнічні прийоми допомагають учням витратити менше часу та зусиль на вивчення біології.

Мнемотехнічні прийоми варто впроваджувати на уроках біології для підвищення рівня розвитку пізнавальних здібностей та пізнавальної активності учнів. Для цього на уроках можна

застосовувати такі мнемотехнічні прийоми, які побудовані на розвивальних іграх, груповій роботі, креативному мисленні.

Варто зауважити, що оволодіння мнемотехнікою – це оволодіння інструментальним навиком, а, як відомо, жодного навика не можна набути без постійного тренування. Сама по собі інформація запам'ятовуватися не буде, потрібно весь час удосконалювати навички, дотримуючись відповідних послідовних дій, які допоможуть зафіксувати вивчений матеріал в пам'яті [3].

Проведення уроків біології з елементами використання технологій мнемотехніки дають можливість учням не лише краще та швидше засвоювати предмет, а й набувати різні практичні навички: учні вчаться спілкуватися між собою та з вчителями, самостійно організовувати навчальний процес, проводити самоаналіз, порівнювати результати, самовдосконалюються, вчаться долати хвилювання, розвивають впевненість у своїх силах, формують вміння з різних предметів, розвивають креативне мислення тощо [6].

Одним із найважливіших принципів сучасної освіти є впровадження в навчальний процес новітніх психолого-педагогічних здоров'язбережувальних технологій. Однією з таких вважається мнемотехніка, вона допомагає ефективніше засвоювати інформацію, оптимізує розумову діяльність школярів, а також запобігає їх інформаційному перенасиченню. Впровадження прийомів мнемотехніки на уроках біології дає змогу учням осмислено запам'ятовувати весь навчальний матеріал, з легкістю його відтворювати через певний час, у них зростає інтерес до вивчення біології.

Список використаних джерел:

1. Ампілогова О. М. Актуальність упровадження технології «Мнемотехніка» в сучасну освіту. 2020. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://vseosvita.ua/library/aktualnist-uprovadzenna-tehnologii-mnemotehnika-v-sucasnu-osvitu-237759.html>. (17.11.2021)
2. Козаренко В. А. УЧЕБНИК МНЕМОТЕХНИКИ СИСТЕМА ЗАПОМИНАНИЯ «ДЖОРДАНО». 2007. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://booksonline.com.ua/view.php?book=174565>.
3. Леонтьєва В. О. Використання прийомів мнемотехніки на уроках біології та географії. 2007. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://infourok.ru/vikoristannya-priyomiv-mnemotehniki-na-urokakh-biologii-ta-geografii-2074974.html>.
4. Науменко Ю. В. Здоров'язберігаюча діяльність школи. *Педагогіка*, 2005. № 6. С. 37–44.
5. Чепурний Г. А. Мнемотехніка. Технологія ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної освіти. Вид 2-ге допов. І перероб. 2017. 208 с. (Освітня мнемотехніка).
6. Чумак В. В. Вікова психологія : навч. посіб. Бердянськ : Вид. Ткачук О. В., 2015. 192 с.